

1994.10.25 – Георги Киров – „Книги за всички възрасти. Петър Бобев на 80 години”, в. „Български писател”, бр. 24 (25-31.10.1994) (очерк за писателя)

КНИГИ ЗА ВСИЧКИ ВЪЗРАСТИ

Петър Бобев на 80 години

Българската литература недостатъчно познава себе си. Опитите да се възкресят забравени автори от предишни епохи си заслужават труда на литературните историци. Но трябва да се знае, че такива автори ни предлага и социалистическата епоха. Макар и издавани, те незаслужено са били подценявани. Тях няма да ги срещнете в учебните програми, за тях няма да прочетете хвалебствени критики. Но те трайно са заели най-съкровено място за един писател – това, в читателските сърца. Кой знае защо през годините на социализма, а и сега това се възприема като показател за недостатъчна художественост. Но мнозина учители вероятно биха потвърдили, че по време на устните зрелостни изпити техни ученици, недостатъчно подготвени по задължителния конспект, са искали да говорят за творчеството на Петър Бобев.

Интригуваща е неговата писателска съдба. Подобно на Реймънд Чандлър и Иля Варшавски той навлиза в литературата, когато вече е прехвърлил 40-те. По негови собствени признания никога не е мислил да става писател. Но поощрен от такива големи наши творци като Атанас Далчев, Ангел Каралийчев, Никола Фурнаджиев и Ран Босилек, редактори на първите му книги, той създава в свободното си време на банков чиновник цяла поредица от приключенски творби, най-добрите от които не отстъпват на световните постижения в този жанр. Те не само запълват зейналата празнота в книгоиздателската ни политика през четиридесет и петте отминали години, но и открояват един оригинален герой неудачник, отхвърлен от обществото, търсещ щастието си по неизследваните кътчета на родната планета, много близък по светоусещане до героите на Джек Лондон.

Всеки, който си направи труда да прочете романи като „Жрицата на змията”, „Заливът на акулите”, „Драконът на Луалаба”, „Опалите на Нефертити”, „Тайната книга” и повести като „Белия лоцман”, „Самотникът от ледената пустиня”, „Геао немия”, „Симба” и редица други, ще разбере, че в тия книги вероятно е осъществена отколешната мечта на големия литературен критик д-р Кръстев, според който, „ако не създадем голям български приключенски роман, няма да може да създадем и голяма сериозна българска литература”.

Книгите на Петър Бобев са подходящи за всички възрасти. Но най-верният им адресат са юношите. Великолепен познавач на морето и природата (по образование е биолог, а баща му е бил професор по история), писателят съвсем непринудено подпомага младия читател да усвои много полезни познания за флората и фауната по света, да си изясни ненаатрапчиво основните биологически закони на природата. Познавателната страна на книгите му е на високо равнище и читателите, особено юношите, наистина ги поглъщат на един дъх.

Сигурно затова завистниците на Петър Бобев сред пишещите му събратя са толкова много. В книгите си той постига това, което някои от тях постигат само в интервютата си.

Петър Бобев донякъде с право е укоряван за известен схематизъм при изобразяването на героите си. Но това е характерна черта в приключенската литература въобще. Важното е друго. Че многобройните му герои неудачници като Боян Симов и Атлиан, Джим Мелой и Дик Смазания нос, Мак Фарен и Богдан Коев, Анри Льоблан и Люба Наумова, Джовани Гато и Мария и Крум Димови са изразители на едно

българско светоусещане за живота, че читателят чрез тях се съпреживява като българин, а не като американец, англичанин, французин или руснак.

С рядко срещан пластичен усет при природните описания Петър Бобев почти одухотворява персонажите на обитателите на морските дълбини и екваториалните джунгли, на тропичните и на ледените пустини. Вниква в техния свят, сякаш цял живот е бил сред тях. (А най-далечното му пътешествие е било до Средиземно море.) Очевидно подобно на Жул Верн и Емилио Салгари пътуванията на въображението му обясняват силата на творческия му замах. В това отношение той е един от най-добрите анималисти в литературата ни. Образи като белия делфин, бялото мече, лъвчето, Симба, Свирепия кашалот, Самотния октопод, Бялата анаконда, та даже и страшните цератозаври са един страстен вик за повече човешчина в заобишкалящия ни безчовечен свят. Въпреки известния наивитет разказаните истории в различните книги на писателя стоплени от истинска човешка любов и разбирането, че не омразата, а любовта би трябвало да е изход от толкова обърканите ценности на съществуването ни.

Георги Киров

[Назад към основната страница](#)